

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Zuzany Bystrické a soudců
Lubomíra Majerčíka a Mariana Kokeše v právní věci

žalobkyně: **K. B.**
zastoupena Mgr. Jakubem Tauferem, advokátem
sídlem Trnitá 500/9, 602 00 Brno

proti
žalovanému: **Krajský úřad Jihomoravského kraje**
sídlem Žerotínovo náměstí 449/3, 602 00 Brno

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 5. 2024, č. j. JMK 71691/2024,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žalobkyně **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Podstata věci

1. Žalobkyně nesouhlasí s rozhodnutím, jímž Magistrát města Brna (dále „magistrát“) a žalovaný rozhodl o zrušení údajů o místě jejího trvalého pobytu. Předmětem sporu je otázka, zda ve věci byly naplněny podmínky pro zrušení tohoto údaje.

II. Skutkové okolnosti a rozhodnutí správních a soudních orgánů

2. V roce 2019 vypovědělo statutární město Brno, městská část Brno-sever (dále „městská část“), žalobkyni nájem bytu č. X v bytovém domě na ulici X č. p. X v X (dále „Byt“), jehož je městská část vlastníkem.
3. V roce 2021 rozhodl Městský soud v Brně (což potvrdil Krajský soud v Brně) rozsudkem o povinnosti žalobkyně vyklidit Byt a předat jej městské části.
4. V roce 2023 nařídil Městský soud v Brně výkon rozhodnutí výše zmíněného rozsudku vyklizením Bytu, vykazáním žalobkyně a odstraněním jejích věcí z vyklizovaného Bytu. Toto usnesení bylo následně potvrzeno Krajským soudem v Brně. K vyklizení žalobkyně došlo dne 16. 8. 2023.
5. Dne 10. 1. 2024 podala městská část žádost o zrušení údaje místa trvalého pobytu žalobkyně na adrese Bytu. Jako důvod označila exekuční vystěhování žalobkyně z Bytu, jehož je vlastníkem.
6. Dne 17. 4. 2024 vydal magistrát rozhodnutí (sp. zn. 3850/OSC/MMB/0018163/2024), jímž zrušil údaj o místu trvalého pobytu žalobkyně na výše uvedené adrese podle § 12 odst. 1 písm. c) zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále „zákon o evidenci obyvatel“). Současně stanovil místem jejího trvalého pobytu dle § 10 odst. 5 téhož zákona sídlo ohlašovny.
7. Žalovaný následně zamítl odvolání žalobkyně podané proti tomuto rozhodnutí a potvrdil ho napadeným rozhodnutím. Dospěl přitom k závěru, že zákonné podmínky pro zrušení údaje o místu trvalého pobytu žalobkyně byly naplněny.
8. Dne 21. 6. 2024 podala žalobkyně k Nejvyššímu správnímu soudu žalobu. Ten ji postoupil usnesením ze dne 31. 7. 2024, č. j. Na 102/2024-11, zdejšímu soudu jako věcně a místně příslušnému podle § 7 odst. 5 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále „s. ř. s.“). Ve smyslu rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 8. 2008, č. j. 8 As 2/2008-112, č. 1721/2008 Sb. NSS, nemělo toto postoupení vliv na včasnost žaloby.

III. Shrnutí argumentů obsažených v žalobě

9. Tedy ve včas podané žalobě (§ 72 odst. 1 s. ř. s.), splňující též ostatní podmínky řízení (§ 65, § 68 a § 70 s. ř. s.), žalobkyně navrhuje, aby krajský soud napadené rozhodnutí žalovaného, jakož i magistrátu zrušil.
10. Ač žalobkyně přímo napadá tato dvě rozhodnutí, ve svých podáních zasazuje svou životní situaci do širšího kontextu. Vysvětluje, že vyrůstala v dětském domově, nemá žádné příbuzné a v Bytě bydlela 34 let. Primárně argumentuje proti výpovědi z nájmu a žalobě proti vyklizení bez náhrady bydlení. Požaduje určení, že nájemní vztah k Bytu trvá a že trvá i trvalý pobyt na této adrese. Rovněž žalobkyně požaduje zrušení veřejné dražby svého majetku. Postup magistrátu označuje za šikanózní, rozporný s dobrými mravy, s Ústavou ČR, Listinou základních práv a svobod a Úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod (sdělení č. 209/1992 Sb.).
11. K zachování údaje o místu trvalého bydliště uvádí, že má pro ni zásadní význam, neboť ovlivňuje přístup k základním občanským právům, jako je právo na zdravotní pojištění, hlasovací právo či přístup k sociálním službám nebo možnosti využít výhody slevy na jízdném.

IV. Vyjádření žalovaného

12. Žalovaný ve vyjádření k žalobě považuje žalobní námitky za nedůvodné. Vysvětluje, že s přihlášenkou občana k pobytu nejsou spojena vlastnická či jiná práva k objektu. Napadené rozhodnutí tedy nemá soukromoprávní důsledky. Žalovaný však připouští, že údaj o místě trvalého pobytu má větší než pouze evidenční význam. Odvozuje se z něho např. způsob výkonu volebního práva, má však také dopad na povinnost úhrady místního poplatku za komunální odpad, vychází z něho různé dávky pomoci v hmotné nouzi.
13. S odkazem na příslušnou právní úpravu žalovaný dodává, že ke zrušení údaje o místě trvalého pobytu byly v případě žalobkyně kumulativně splněny obě podmínky. Právní norma neumožňuje správnímu orgánu použít jedno z více právně možných řešení na základě správního uvážení. Svůj postup tedy považuje žalovaný za správný a zákonný a plně odkazuje na argumentaci napadeného rozhodnutí.

V. Ústní jednání konané dne 11. 3. 2025

14. Konání ústního jednání nařízeného původně na 19. 2. 2025 bylo na žádost žalobkyně téhož dne odročeno. Osobně se žalobkyně nezúčastnila ani jednání nařízeného na 11. 3. 2025. Žalovaný se z účasti na druhém ústním jednání omluvil.
15. Ustanovený právní zástupce žalobkyně setrval na žalobě. Zdůraznil, že žalobkyně považuje přenos údaje o místě trvalého pobytu na adresu Husova 165/5 v Brně za stigmatizující, je na ni nahlíženo jako na bezdomovce. Vysvětlil, že nájemní vztah, který měla s městem Brnem zanikl šikanózním postupem. Civilní soudy jí k tomu neposkytly dostatečnou právní ochranu, resp. porušily její základní lidská práva, zejména právo na spravedlivý proces. Městská část zneužila právo, což by měl vzít krajský soud v potaz.
16. Současně právní zástupce na pokyn klientky požádal o přerušování řízení, neboť žalobkyně hodlá podat v nejbližší době žalobu na určení existence daného nájemního vztahu. Soud návrhu na přerušování řízení nevyhověl, neboť pro to neshledal důvody ve smyslu § 48 s. ř. s. Především vychází v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu dle § 75 odst. 1 s. ř. s. ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Nemůže proto brát ohled na budoucí (hypotetický) právní vývoj ve věci.

VI. Hodnocení věci soudem

17. Krajský soud přezkoumal v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.) napadené rozhodnutí žalovaného, jakož i rozhodnutí magistrátu, a dospěl k závěru, že žaloba **není důvodná** (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).

VI. 1 Právní rámec

18. Zákon č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů, stanoví:

§ 12

- 1) *Oblašovna rozhodne o zrušení údaje o místě trvalého pobytu,*
- c) *zaniklo-li užívací právo občana k objektu nebo vymezené části objektu, jehož adresa je v evidenci obyvatel uvedena jako místo trvalého pobytu občana a neužívá-li občan tento objekt nebo jeho vymezenou část.*

2) *Ohlašovna rozhodne o zrušení údaje o místě trvalého pobytu podle odstavce 1 písm. c) jen na návrh vlastníka objektu nebo jeho vymezené části nebo na návrh oprávněné osoby uvedené v § 10 odst. 6 písm. c). Navrhovatel je v takovém případě povinen existenci důvodů uvedených v odstavci 1 písm. c) ohlašovně prokázat.*

19. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2007, č. j. 2 As 64/2005-121, je právem užívání ve smyslu § 12 zákona o evidenci obyvatel myšleno právo vlastnické či spoluvlastnické, právo odpovídající věcnému břemeni, právo nájmu apod.
20. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 11. 2009, č. j. 6 As 15/2009-110, musí být pro rozhodnutí o zrušení údaje o místu trvalého pobytu žalobce ve smyslu § 12 odst. 1 písm. c) zákona o evidenci obyvatel splněny současně dvě podmínky, a to jednak zánik užívacího práva žalobce k objektu, jehož adresa je v evidenci obyvatel uvedena jako jeho místo trvalého pobytu a jednak musí být doloženo, že žalobce objekt neužívá.
21. Podle rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 27. 9. 2023, č. j. 31 A 58/2022-47, představuje pravomocný rozsudek soudu o vyklizení bytu závazné posouzení otázky existence nájemního práva pro účely rozhodování o zrušení údaje o místě trvalého pobytu dle § 12 odst. 1 písm. c) zákona o evidenci obyvatel.

VI. 2 Právní posouzení

22. Krajský soud předeseílá, že na základě správního spisu i ústního jednání plně vnímá složitost životní situace, v níž se aktuálně žalobkyně nachází.
23. Její žalobu lze rozdělit na dvě části. První část představuje polemika žalobkyně zejména s výpovědí z nájmu, vyklizením a veřejnou dražbou majetku. Těmito otázkami se však nemůže správní soud zabývat, není k nim podle § 4 s. ř. s. věcně příslušný. Není oprávněn tyto civilní rozsudky nijak přezkoumávat ani hodnotit z pohledu dodržení základních práv. To ostatně žalobkyni osvětlil Nejvyšší správní soud už ve své úplně první reakci na žalobčino podání dne 16. 7. 2024, č. j. Na 102/2024-5.
24. Stejně tak nemůže soud vzít v potaz namítané zneužití práva ze strany městské části. Žaloba směřuje vůči rozhodnutí magistrátu a rozhodnutí Krajského úřadu Jihomoravského kraje, nikoli vůči postupu městské části.
25. Druhá část žaloby zpochybňuje rozhodnutí správních orgánů o zrušení údaje o místě žalobčina trvalého pobytu. Svým obsahem představuje pouze krátkou, závěrečnou část žaloby, jež se opět opírá zejména o namítanou nezákonnost výpovědi nájmu Bytu (jíž se nemůže správní soud zabývat).
26. Jak vyplývá z § 12 zákona o evidenci obyvatel a výše shrnuté judikatury, pro rozhodnutí o zrušení údaje o místu trvalého pobytu musí být splněny současně dvě podmínky - zánik užívacího práva žalobce k objektu, jehož adresa je v evidenci obyvatel uvedena jako jeho místo trvalého pobytu. Současně musí být doloženo, že žalobce objekt neužívá.
27. Správní orgány nejprve konstatovaly, že městská část je vlastníkem Bytu. Nájem byl žalobkyni ukončen výpovědí ze strany pronajímatele (městské části) ze dne 14. 10. 2019, výpovědní lhůta běžela do 31. 1. 2020. Tím došlo k zániku jejího užívacího práva k Bytu, Byt tedy žalobkyně užívala od 1. 2. 2020 bez právního důvodu. Ze správního spisu se také

podává, že žalobkyně sama uvedla, že žalobu na přezkoumání oprávněnosti výpovědi z nájmu nepodala. První zákonná podmínka spočívající v zániku užívacího práva je tedy splněna. Splněna je i druhá podmínka, neboť Byt byl dne 16. 8. 2023 vyklizen, což je ve správním spisu potvrzeno protokolem. Od té doby se žalobkyně fakticky zdržuje jinde, Byt neužívá, už v něm žije jiný nájemce.

28. Soud dospěl k závěru, že správní orgány odpovídajícím způsobem prokázaly splnění obou podmínek § 12 odst. 1 písm. c) zákona o evidenci obyvatel. Žalobkyně ani žádné vady skutkové či právní v tomto ohledu nevznesla. K její argumentaci ohledně dopadu údaje o místu trvalého pobytu na její ústavní práva krajský soud dodává, že ústavní pořádek jednotlivci negarantuje právo na údaj o místu trvalého pobytu podle vlastní volby. Žalobkyně také nebyla připravena o údaj o místu trvalého pobytu. Byl pouze zrušen údaj o jí zvoleném místě trvalého pobytu. Magistrát ve svém rozhodnutí zároveň stanovil nové místo jejího trvalého pobytu dle § 10 odst. 5 zákona o evidenci obyvatel.
29. Soud tudíž shledal, že správní orgány neporušily zákon ani žalobkyni nezkrátily na jejich právech, pokud rozhodly o zrušení údaje o místu jejího trvalého pobytu.

VII. Závěr a náklady řízení

30. Krajský soud na základě shora provedeného posouzení neshledal žalobu důvodnou, a proto ji zamítl ve smyslu § 78 odst. 7 s. ř. s.
31. O náhradě nákladů řízení krajský soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobkyně ve věci úspěch neměla (žaloba byla jako nedůvodná zamítnuta), a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. V této souvislosti soud dodává, že žalobkyni přiznal usnesením ze dne 18. 10. 2024, č. j. 29 A 86/2024-92, osvobození od soudních poplatků v plném rozsahu. Žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly, protože mu soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.
32. Ustanovený zástupce žalobkyně se při ústním jednání výslovně vzdal odměny za zastupování, přistupuje k němu *pro bono*, proto mu ji soud nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 11. března 2025

Zuzana Bystřická v.r.
předsedkyně senátu

